

FÜGGETLEN LAPOK

Az előfizetési pénzszámla

A lap kezelését illető minden tárgyak a kiadó-hivatalhoz (Első magyar egyetemesi könyvnyomda, 3 korona-utca, 18. sz. a.) intézendők.

Dérmentelen levelek el nem fogadottnak.

Tartalék	101.7
121.	121.
98.25	98.25
89.75	89.75
84.25	84.25
95.25	95.25
76.50	76.50
81.50	81.50
94.	94.
95.20	95.20
113.70	113.70
45.10	45.10
5.35	5.35
9.00	9.00
1.65	1.65
111.50	111.50

A székesfehérvári rom káth. értekezletnek három rendbeli felirata.

Főmeltóságú Hercegszék! Kegyelmes Urunk!

Káth. Egyházunk az öt az 1848 XX. cikk alapján jogosan megillető autonómia tettelegesen birtokába még mindaddig sem juthatván el, a székesfehérvári egyházmegye egyházi mint világi közönsége élénken ohajtott autonómia ügyében értekezletbe összegyűlve, hódolat- és bizalomteljes kérelmével főmeltóságodhoz járni szeretett vallásunk és egyházunk érdekében: miszerint Hercegséged, mint az ország főpásztora, legfőbb papi állása tekintélyével oda hatni méltóztatnék, hogy egyházunk jog — és törvényellenes — mint kormányhatalom alatti — helyzetéből kibontakozva, mennél előbb oly autonómia tényleges birtokába jusson, melyet az önkormányzat fogalma megkíván.

Mulhatatlanul szükségesnek látja említenie az értekezlet, hogy a nálunk oly otthonos közönség megszűntése s a közérdekeltség fölbuzgását végett a világi hívek vagy számukhoz arányosan vagy legalább az 1848-iki püspöki Emlékiratban megszabott arány és mértékben gyakoroljanak befolyást.

Napjainkban a közvéleménynek nyomatékosa sulya van. Szeretett egyházunk s vallásunk érdekében ezt akartuk latba vetni, midőn közmegegyezéssel a cultusminister ur ö nmlgához és az országgyűléshez feliratokat intézni határoztunk, melyekben a kormány és törvényhozó testület szives gyámolítását s hathatós közreműködését kértük ki Hercegségéd és a nmlgu püspöki kar részére a már kiáltó szükségé vált autonómia szervezése munkájában.

Hercegségéd, ki Pest városa közönségéhez intézett levelében igaz papi s magyar egyenlőségű nyilatkozatát, hogy a káth. egyház ügyeinek kormányzására a káth. hívek befolyást jogosan követelhetnek, ki ennél fogva a egyházi autonómia országos és rendszeres szervezésének komolyan munkába vételét szükségesnek, sőt számos körülményeknél fogva különösen sürgetőnek nyilvánította, — Hercegségéd bizonyára nagy meglepéssel fogadandja ezen egyházmegyei káth. közönségé színté érdekeltségét szeretett egyházunk és annak egyik legfontosabb életkérdése, a mennél előbb szervezendő autonómia iránt.

Ezen egyházmegyei káth. értekezlet midőn kiválóan hangsúlyozza, hogy szentül tisztelt isteni vallásunk hitelveit, hogy egyáltalán nem kívánja az egyház szentélyének korlátjait átlépni, nem is jogszerzés, nem befolyási viselkedéstől, hanem egyházunk és hazánk igaz szeretetétől vezéreltetve oly őszinteséggel, melyet sz. hitünk erőltetana, ugy férfias és magyar jellemünk egyaránt parancsol, látja szükségessé kijelenteni: hogy ezen egyházmegye káth. közönsége megnyugvását csak a főnemlített elvek szerinti szervezkedésben találhatja.

Kik is ebbeli kérelmünk s illetőleg nyilatkozatunk ismétlése mellett azon reményben, hogy Hercegségédnél ezen, valamint az ország más vidékén nyilvánult és nyilvánulandó káth. közvélemény leggye méltánylásra talál, kitűnő tisztelgettel maradtunk.

Kelt Székes-Fehérvártól 1868 július 7. a káth. autonómia ügyében összegyűlt autonómia állandó bizottmánya.

Nmlgu vallás- és közoktatásügyi Minister Ur!

A székesfehérvári egyházmegye káth. egyházi s világi közönsége a még mindaddig sajnosan nélkülözött autonómia ügyében értekezleti gyűlésbe összehozva, osztatlan bizalommal terjeszti ebbeli kérelmét s illetőleg jogos kívánságát Nmlgod elé: méltóztatnék legfőbb országos hivatala sulyát latba vetni, hogy egyházunk az 1848. XX. cikk által részére is biztosított autonómia

tényleges élvezetébe végre valahára eljusson.

Mlgu Minister Ur! Mi Nmlgodban a külön és előjogok megszüntetéséből szükségképpen folyó jogegyenlőségnek, az 1848. törvényhozás eme nagy vezéreszméjének egyik dicső előharcosát s kivívóját tiszteljük, és hprimásunkhoz intézett kezdeményező felhívásában a hazai s egyházi szempontból egyaránt nagyfontosságú autonómia ügyének is, érdemdús bajnokát üdvözöljük Nmlgodtól tehát a természet s pozitív törvények által egyformán biztosított jogainkba való behelyeztetésünket a siker teljes reményével kérelmezhetjük s kívánhatjuk.

S midőn ezen értekezlet közönség azt felirattal imé megteszi, lehetetlen kifejezést nem adnia azon általános és határozott meggyőződésének, miszerint az autonómia előjogát csakis és egyedül az 1848-iki püspöki Emlékirata elvi szerint látja szerencsés sikerrel megtestesíthetőnek.

Midőn egyházi autonómiaunk ily elvek értelmében történendő szervezési munkájában Nmlgod szives gyámolítását s hathatós közreműködését a Nmlgu püspöki kar részére kikérnök, kitűnő tisztelgettel maradtunk.

Kelt és aláírás mint fennebb.

Mélyen tisztelt képviselőház.

Azon sajtószere s egyházunkra is oly sokszor károsan visszaható jogviszony, mely egykor uralkodónak címzett vallásunk és az államkormány között fennállott, az 1848. XX. cikk alapján megszűnő, mi kátholikusok, kik a törvényhozás eme intézkedéseira többi vallásfelekezethek sérelmére számos előjoggal látszánk dicséledhetni, a vallási jogegyenlőség és teljes viszonyosság országgyűlési proclámálása után azon evitathatlanul valóban sérelmes helyzetbe jutottunk: hogy egyházi autonómiaunkat a törvényszabta korlátokon belül megtestesíteni mindaddig nem sikerülvén, jog- és törvényellenes anomáliában szüldünk.

Kérjük említenie a mélyen tisztelt képviselőházat, hogy bennünket autonómiaunk szabadelvű megalakításában elősegíteni s tekintélyével oda hatni méltóztatnék: miszerint ezen nemcsak egyházi, hanem hazai szempontból is nagyfontosságú intézmény az alkotmányos szabadság és haladás követelése szerint alakulhasson.

Kik is ebbeli kérelmünk újítása mellett kitűnő tisztelgettel maradtunk. Kelt és aláírás mint fennebb.

Országgyűlési tudósítások.

A képviselőház az időtájbani ülései, melyeknek főtárgyait a védrendszer vonatkozó törvényjavaslat képezi, igen élénk és érdekes képet nyújtanak. A részletes vitát jul. 30-án M a d r á s s a József kezdte meg, utána következett P e r e z e l Mór tábornok a védrendszerrel szölv javaslat tárgyalására kiküldött bizottság elnöke. Az előbbi a szölvben éljenzései közt, „a nemzet hálaul” tekintti a tjavaslatot, s közszemlét tartva az összes európai országokon, menydörög a „fegyveres béke” ellen, s azt hiszi, hogy az alduai tartományokat „provocáljuk” majd a nemzeti fölfegyverkezéssel Perzel Mór több rendbeli hiányt mutat ki a törvényjavaslatokban, azonban az egészet tovább fejthető alapanak s mindenestre nagy vívmánynak tartja, mely hazánkat erősíti teheti. — Sajátságos az, hogy mind a két szónok Kossuthra helyezte a fűslyt. Madarász ismét Kossuthra esküdt, ennek Deákhoz írt leveléből merítvén támogatást, míg Perzel Kossuthra hártja a 18 évi szenvedés felelősségét s élesen kárhoztatta a kiegyezkedés megátkozását.

Jul. 31-én üléseben az elnevezett köréből a legkiválóbb férfiak: Tisza Kálmán, Várady Gábor, Ivánka Imre szóltak; a többség álláspontját B. Eötvös József védte, a szölv bal politikáját Tóth Vilmos sarcasmusa dönté halomra; Klapka a György tbnok pedig ma első ízben tartott nagyob beszédében élesen körvonalozta az álláspontot, melyet a kérdésben elfogal.

Tisza Kálmán — helyesli az általános védőkötelezettséget azért is, mert demokratikus intézmény s mint ilyen, egyenlő kötelezettséget ró a hon minden fiára. — Helyesli a honvédség felállítását azon kegyeletnél fogva, mely keblét a „honvéd” név dicsőségé és multja iránt e név hallatára mindannyiszor átérzi. Meg van győződve, hogy csak a magyar király vezérlete s az alkotmányos magyar kormány rendelkezése alatt álló honvédség biztos támasza a honnak és hazának.

A törvényjavaslatok azonban czélszerűtlen intézkedést is tartalmaznak és 1867. XII t. cz. álláspontjából itélve, hátralepést foglalnak magukban — annyiban, a meny nyiban itt nem Magyarország véderejéről szölv, hanem egy közös törvény alkotásáról van szó, erről pedig a 67-ik törvények mit sem tudnak. Sérelmes e javaslat, mert ama törvényben nem említett közös hadügyminiszter törvényesteni s hatáskörét messze kiterjeszteni kívánja. Visszalépés pedig azért is, mert a magyar hadsereget, melyet még ama XII t. cz. is, babár korlátoltan említ, szóval sem említi s a magy. törvénybe e kifejezést „összes birodalom” igatja be, mit hazánk általi léte ellen megbocsáthatatlan bünek tart. (Helyeslés a baloldalon). Dacára azonban e sérelmeknek nem ellenzi, hogy a jelen törvényjavaslat a részletes vita alapjául elfogadtassék, tárgyalásának befolyás után azonban csak azon esetben fog elfogadására szavazni, ha teendő módosítványt a ház el fogja fogadni. (Élénk helyeslés a baloldalon.)

Tóth Vilmos éles repliát tartott a túlv bal ellen. Egy pontban egyetért Madarászal, azon pontban, hogy igen fontos a tárgy, mely előttünk van. Állandósággal és életrevalósággal csak azon törvény bír, mely helyes alapelveken nyugszik, s melynek tekintetbe vannak véve az elodázhatatlan körülmények; ily törvény, ha egy más tekintetben hiányos is volna, — maga fogja pótolni a hiányokat. — Czáfolja a Madarász és társai által beadott határozati javaslatot, mert a javaslat beadói vagy nem olvasták a védelmi törvényjavaslatokat, vagy nem értették, hogy mit olvastak. Hiszi, hogy csak is azon tudatban nyújtották be — és egyedül ez menti őket — hogy kivülök a házban más ugy sem fogadja el azokat. (Zajos helyeslés a jobb oldalon.)

Ivánka Imre hosszabb beszédben indokolta nézeteit az előterjesztett törvényjavaslatok iránt.

B. Eötvös József a jelen törvényjavaslatok tárgyalásánál négy kérdést különböztet meg: Érdeklünkben fekszik e, hogy a magyar osztrák monarchia valódi nagyhatalom legyen, mint ilyen védelemképes legyen, s saját erején állhasson fenn?

Ha igen, azon eszközök, melyek a törvényjavaslat által indítványoztatnak, szükségesek-e a jelzett cél elérésére?

A törvényjavaslat elfogadása által nem róvna-e oly terheket a nemzetre, melyek elvárhatók?

Igaz-e azon állítás, hogy a jelen törvényjavaslatok a 67-ik törvényekhez viszonyítva, retrograd lépést jelzenek?

Az első — ugymond — bizonyára oly kérdés, mely iránt nem lehetünk közönyösek. Igen is érdeklünkben van, hogy mi Ausztriával tekintélyes helyet foglaljunk el az európai államok sorában. — Azon eszközök, melyek által az elérhető, a fegyveres erő száma nem töltünk függ, — szomszédok fegyverkezésével s haderejével szemben ismét nem lehetünk közönyösek. — Az nem áll, hogy az előterjesztett törvényjavaslatok a 67-ik törvényekről visszacsúszást jelzenének. A közös hadügyminiszterium institúciója igen is a 67-ik XII. cikkéből foly. Egyikben meg van mondva, hogy a közöseknek jelzett tárgyakra nézve egy közös miniszterium állítatik fel, — közös ügynek van jelezve pedig a hadügy is. Beszédét a jobb oldalon zajos helyeslés követte.

Patay István szerint az a nemzet, mely napjainkban önálló hadsereggel nem rendelkezik, megszűnt élni, az többé nem nemzet, az csak nemzetiség. A törvényjavaslatban foglalt tervezetet, nem tudja másnak nevezni, mint az osztrák sereg rekrutirungs, vagy ha ugy tetszik, completirungs depótjának, ö egy önálló magyar független hadsereget kíván, azért a javaslatot el nem fogadja.

Bánó Miklós hosszú beszédében indokolta, hogy miért nem fogadja el a törvényjavaslatot! — Tóth Kálmán nem adhatja rá szavazatát.

Klapka György: Én bennem is, mint minden hazafias magyar keblében, azon meggyőződés él, hogy egy önálló magyar hadsereg lett volna legbiztosabb eszköz Magyarországot védelmére, tekintélyének fenntartására és neve dicsőségére. Ha ily módon a magyar hadsereg külön test gyanánt állítatik fel az osztrák hadsereg mellé, az eredmény bizonyára szebb, biztosabb volna, mint ily szerkezet mellett, melyben a hadseregben a diadalra vezető nemzetiségi szellem tudata még nagyon sokáig aligha fog gyökeret verhetni. Ezekre nézve tehát egyetért a szölv ballal s Tóth Kálmánnal. De lajthántali szövetségeseink, elszakadást vágyakkal innálnak.

S midőn ők az összes erővel rendelkeznek, nem igen hajlandók annak magyar részét kezünkbe adni; most nekünk kell engedni, tudván, hogy helyzetünkben nem kényseríthetjük őket. Bécsben épen most tiltik ok a német nemzetiség ügyének fűnepsét, — ezer poháreségés közt hangsúlyozzák a testvériség és szabadság szent eszméjét; de Magyarország irányában ők nem nagyon igazságosak; eifellett azt, hogy ha két szomszéd egymás mellett barátságos lábon akar élni, legelső kötelessége mindegyiknek az, hogy azt ne tartsa magának vissza, s mi nem az övé, hanem másé. (Élénk helyeslés.) Mióta felsőgek királyunk isten s a világ előtt megesküdt alkotmányunkra, nem lehetett többé oda törekednünk, hogy az osztrák hadsereget fel-

bomlasztjuk. Szölvök bevallja, hogy maga is azon perczi: arra törekedett mindig — de a kiegyezkedés után egész loyaltással s minden utógondolat nélkül elismerte a tényleges állapotot; távol volt attól, hogy az osztrák hadsereget gyengíteni akarja.

Midőn Bécsben a hadsereg egységét semmi áron sem akarják feloldozni, nincs más hátra, mint vagy bele nem boesátkozni a törvényjavaslatok tárgyalásába, s azt egészen elvetni; — vagy pedig elfogadni azt, s alapját megvetni a két nagy eszmének, mely benne foglaltatik: egy jövőleges magyar hadsereg alakításának. Garantia épen a törvényjavaslat ideiglelenségében van; — s ezért visszavetni sem nem meri, sem nem akarja.

Utolsó szölvök ezen ülésben Várady Gábor volt.

A képviselőház ülése Augusztus 1-én Előök Szentiványi Károly, Később Gajzági Salamon, jegyzők Horváth Lajos és Paisz Andr.

A kormány részéről: Anrássy Gyula gr. miniszterelnök. Eötvös József báró, Górovcse István, Lónyay Menyhért, Venczeim b. miniszterek.

Mindenek előtt az előbbi ülés jegyzőkönyve hitelesített meg.

Benyújtottak: Ráczeke város iparosai részéről az iparszabályok megszüntetése s ipariskola felállítására iránti, a bereghemeyi tiszaháti járás volt jobbgyainak a volt urber ingatlan vagyonok részenkénti eladhatása iránti kérvény s mindkettő a kérvényi bizottmányhoz tetetett át.

Nyáry Pál b. a főrendi ház jegyzője átadja a kuriára vonatkozó határozati javaslat, a jöv. adóról szölv tjavaslat és a földadó iránti módosítvány elfogadásáról a jegyzőkönyvet.

Napirenden volt a véderőről szölv tjavaslat tárgyalásának folytatása. Többek szóltak, részint a javaslat ellen tettek kifogásokat, részint annak elfogadása mellett nyilatkoztak, míg utóbb Gyhezy Kálmán emelvén szölv, remek beszédében ami kifogást csak föl lehetett hozni a javaslat ellen, mind elsorolva, mindazon érveket pedig, melyek által eme kifogások valóságos állapotát kideríteni lehet és kell, Anrássy Gy. miniszterelnök jeles és hosszas okoskodásokkal állította az ellenzék elé.

A magyar nemzet soha sem szölvködött a jeles szölvökben, jeles politikusokban, kitűnő szölvökain gyakran tulszárnyulták lelkes szölvökaitak vezáns hatásával a szinte kitűnő politikuskok rideg ellenállásait s a véleményt magukkal ragadva, többször adtak irányt politikai határozatoknak is. Jelen napjainkban szinte dicsélethetnek jeles férfiak, de hogy a nagy politikus a nagy szölvökben egy egységtől, mint azt Anrássy Gy. miniszterelnök urban ez alkalommal útan tapasztalni szerencsések valánk, alig várhattuk volna, legalább reményeinket feljűlt multa.

Gyhezy Kálmán beszéde a közös hadügyminiszter felállításának, a független magyar hadsereg nevezetékének s létének mellözése, valamint az ellen is volt intézve, hogy a nemzet 800,000 hadseregi létszámot 10 évre megállapítván, ezen időre leandott egyuttal az unjonezmegajánlási jogról is.

Anrássy Gyula grófnak ellenbeszédében a legfontosabb rész minden ceetre az, mely által azt mutatja meg a miniszterelnök, hogy midőn a nemzet a 800,000 főnyi haderőt 10 évre megállapította, az unjonezadás megtagadási jogáról még épen nem mondott le, csak azon igen is káros eshetőségnek vette elejét, mely szerint az unjonez illeték évi szavazása körül az egész rendszer rendes folyama ne veszélyeztessek. Ez által nem a korona, hanem az általános védőkötelelem elvnek javára tetetett kedvezmény, mely azonban nem terjed odáig is, hogy az unjonezilletéket, ha a körülmények úgy kívánják, megtagadni is nem lehetne. De e jog csak az oly államban állhat fenn, hol az általános védőkötelelem van felállítva, mint nálunk, — mi egy alkotmányos biztosítékkal többet bírnak, mint más államok, pedig oly garantálva, mely sokkal is hatásteljesebb, mint az angol muriny bill. Hatalmassan bemutatja a miniszterelnök, hogy azon honvédelmi-miniszteri ellenjegyzés, mely a tartalék sereg mozgóvá tételére megkivántatni javatattik, ha kimondatnék, csak kárára válhatnék épen Magyarországnak a közös Monarchiában, mely a költségnök megvédésére szölvlemltet meg.

Előadja továbbá, mily veszélyes a szölv bal azon javaslata, hogy a hadsereg szállitassék le 40,000 főre; így azt érhetőnek el csakhamar, hogy féltnök kellene még a csekélyebb hatalmaktól is, míg a javaslat szerent töltnök rethetnének a nagyobbak is. Okadolja, hogy miért nem lehet a magyar ezredeket azonnal áthelyezni haza a honba, és részletezőn azon nehézségeket, melyekkel a kormány a tjavaslat kidolgozásában küzdeni kénytelenített. Könnyű merész kívánalmakat tizni ki, és a népet ébresztgetni, ilyesmire igen kevés politika kell. A valódi politikus az egymás ellen törv áradatok hullámai közt is oly vezényli az állam hajóját, hogy az végre is oly röppartra köthessen ki, hol a legnagyobb többség jogosult kívánalmait kiélegethessenek. Megemlíte záradékul, hogy a birodalomnak, de különösen Magyarországnak számos ellenségei vannak, kik semminek sem örülnek annyira, mint annak, ha a tüköletes kiegyesztés soha sem jövedene létre.

Lelkes helyesléssel fogadta az egész ház gr. Anrássy beszédét, és különösen nagy tetszésben részesült akkor is, midőn tudatta, hogy ő Felsége megbizta a közös hadügyminiszter az iránt, mikép a magyar katonai misztriki csapatok alakítására előjavaslatot készítsen, s midőn tudatta, hogy a magyar ezredeknek magyarhonba haza helyezése már folyamatba vétetett és részletekben meg is fog történni. Zajos taps követte az egész beszédet jobb oldalról.

A képviselőház mai ülésében hitelesítették a jegyzőkönyv, Csengery Antal a magyar horvát küldöttség jelentését olvasta fel, melynek kinyomtatását a ház elrendelte. Ezután a véderőnek általános tárgyalására tért át a ház, melyet H o r v á t h D ö m e nyitott meg. Szölv elismeri, hogy a kérdéses törvényjavaslatok jogosult reményeinket sok tekintetben nem elégitik ki, hogy azok megszerítasokat tartalmaznak, mindamellett azt látja bennök, hogy azok több jogot nyújtanak, mint minden 48 előtti e részbeni törvényeink, ambar meg kell vallani, hogy azok igen messze esznek a 48 ki rüvid, efemerszerlt jogyakorlattól, melyet szerinte nem annyira a 48 ki törvények, mint az önvédelemre kényserítöt napi események nyújtottak. De mivel ugy látja, hogy e tjavaslatok széles hatáskört adnak a nemzetenek, továbbé építésre pedig biztos alapot, és midőn az egykor isten segyélyével alakulandó magyar hadseregnek a honvédséggel biztos mag nyujtatik, azokat elfogadja a részletes tárgyalás alapjául.

P a p Lajos tisztán katonai szempontból szölv e tárgyhoz. Az egységes hadsereg nem változik semmit minemlítésében, ha az közösek keresztesüljön. Ha az egységes hadsereg az egységes birodalomnak megfelelni nem tudott, még kevesbbé fog megfelelni a dualistikus államszervezetnek. Gyökeres reformra van szükség. Különbözöt is azon remény vigasztalja, hogy a nemzetnek minden időben tanúsított benső életereje megoldandja ezen kérdést is azon rekonny fonal alapján, melyet a szölvögen levő tjavaslatok nyujtanak. A Tisza által kikötött föltételek alatt elfogadja a részletes tárgyalás alapjául.

J o n o v i c s György kimerítetnek tartván a tárgyat, elől a szölv (Zajos ellenzés jobbról).

L á s z l ó Imre a tjavaslatok ellen nyilatkozik és az általa is aláírt Madarász-féle indítványt pártolja.

Bánó Miklós a szölv eláll, midőn a tárgy szerinte eléggé van már illusztrálva, s midőn az ellállásban előtte már többen oly szép példát mutattak.

Utána R á d a y László gr., T i s z a László, D e á k Ferenc szóltak, kiknek beszédeire és az ülés további menetére holnap is számunkban visszatértünk.

Levelezések.

Csanádmegye, jul. 27. kén.

Főtisztelendő Szerkesztő Ur!

Ha megengedi, bátor vagyok a „Független Lapok” ez idei 154-dik számában a „Pesti Hírnök” és „Idők Tanuja” ellen intézett vezércikkéhez hozzá szölvlni. Ön a szakadarság s eretnkség, általom méltatlanul emelt vádja ellen magát védelmezi; mert lapjában futólag érinteni bátorokodott: hogy magyar hazánkban az alsó papságot az 1856-iki osztrák concordatum védelmére nem buzdithatja. Valóban szerencse önére, hogy a spanyol állam-inquisitio korszakán rég túl vagyunk, mert e két lap önt nem csak haereticusnak, schismaticusnak, de talán zsidónak is denunciatla volna. Nálunk az iskolás gyermek is tudja a magyar concordatum védelmének kötelme, mint maga a concordatum sem káthol. dogma; mert dogma felett alkudozni nem lehet; e tekintetben minden kátholikus „non possumus” sal felel. De a mondott concordatum „mindenkit, mindenit és minden kátholikusokat által dogmának vagy ájtatos hitnek nem tekintett; hiszen csak 1855 ben keletkezett, következésképp a töle eltérő vélemény sem lehet akár eretnkség akár szakadarság. Azért Nagy Szent Gergely pápa óva inti a tulbzgó dorgálókat, midőn Mojszes V. k. 5. 6. verseit magyarázza, mondván: „a fejsze kiszalad a kézből, midőn a dorgálás kelletlen tul ke-ménynyé lesz, s a vas leugrik a nyeléről, midőn a dorgálás keményebb szölváltássá fajul. S a vassal barátunkat ütjük, s megöljük: mert gyalázó szavaink által halgatónkba a szeretet lelkét megsemmisítjük.”*) Jó volna, ha e nagy egyházi Tekintély szölvait, az egyház iránti őszetlen szeretetből a mondott két lap szerkesztői szölvökre vennék: s a szerint cselekednének, ha már bírni akarnak.

Egyöbírnt talán jó lenne a két lap szölv előtt bevallani: azért nem meri az alsó papságot ön a concordatum védelmére buzditani; mert ezt már tavaly a „Pesti Hírnök” számos s hosszú cikkeivel e tárgyban megteette, de minden látható stiker nélkül. Midőn

*) Első vagy is Nagy Szent Gergely pápa lelkipásztorsági könyve 56 dik l.

e sikertelen kísérletekről szól, csupán a múlt évben szerzett tapasztalataimat említem, melyek úgy tartózkodásom vidékére, mint a június 22 ki papai allocutio előtti időre vonatkoznak. Midőn az elmúlt évben a concordatunról írott cikkek a „Pesti Hírnökben” megjelentek, s papírsáim néze oestrák concordatum, melynek a magyar törvénykönyvben semmi nyoma; mi pedig jogosan nem voltunk soba az oestrák birodalom alattvalói; hanem a magyar sz. korona tartományainak polgárai.

Egy másik megjegyzés: „minden októbernek egy politikai, mind egyházi téren rendezés a sorsa, hogy csak kevés pártolóra számíthat. Hogy pedig az alsó clerusnak, zsinatok mellettével, a concordatum megkötésébe legkisebb befolyása sem volt, minden, ki tudja.” Mások úgy vélekedtek: „a concordatumban az alsó clerus nézve vannak kedvező, de vannak terhes pontok is. A terhes pontok ugyan végrehajtottak, de a kedvezők nem. Így holt betű maradt a IV-dik cikk, mely e) alatt az egyházmegyei zsinatoknak az egyházi törvények értelmében leendő összehívására, azok megtartásáról s tárgyalásuk közzétételéről szól;” ennek folytán holt betű maradt részben a XXIV-dik cikk is, mely a papi javak adományozását a trienti egyháztudós szabályainak e tekintetben pontos megtartásához köti: „Examinatores autem singulis annis in diecesana synodo ab episcopo vel ejus vicario ad minus sex proponentur, qui synodo satisfaciunt et ab ea probentur.” De hát hol vannak a megyei zsinat által választott illeten zsinati vizsgálók? vajjon ezeket dispensatio útján nem prosynodalis vizsgálók, kik egyszerűen kinevezettek, pótolják e; vizsgálók, kik többnyire fiatal névvel tanárok, s maholnap magok is jövedelmes plebani akra jutni óhajtván, a tárgyban érdekelt felek, s egyszerű, mint a más papok által letett plebános vizsgák érvénye feletti ítélő bírák. A hittani tárgyak, melyekről kérdéseket tehetnek, lehetnek bárminők, ha az ezen vizsgákra különösen praescribált Kopsz féle theologicus könyvekben nem is foglaltatnak, tehát de his et multis rebus et quibusdam aliis. „Noha pedig az 1858 dik évi május hó 7 ről kelt pápai leirat ezen vizsgák érvényét e s a k 6 évi időtartama szabja; melynek leteltével a ki plebános lenni vagy más plebániát elnyerni óhajt, e vizsgákat (ritka kivétellel) ismétlenül tartozik; még is ezen csekély időtartam is néhol, nem tudhatni mi indokból, talán az atya s fia szellemi gyöngéd viszony következtében, tulozott szabadságnak tekintetű s 1-2 évre redueáltatott.” Nem bírja nyoztak, kik a XIV-dik cikkben nagy méltatlanságot láttak, mert ez azt rendeli, hogy azon pap, ki a világi hatóság által bár mily csekély büntény, vétség vagy kihágás miatt is megbüntetett, a püspök által újra kihallgatassák „oly ezébből hogy az a szabadó egyházi büntetések iránt határozatosan; a minthogy ily eljárásnak a multban, politikai meggyőződés s a honiszerelem miatt elég szomorú példái tapasztaltak.” Elég ebből ennyi.

Hogy az „Idők Tanuja” őnt is megrohanta, a felett nem kell esodálkozni. Megrohanta k 1865 dik évben a Hetilap kiadóját B. Eötvös József is, s megjósolta neki, ha hogy régi meggyőződéséhez ragaszkodand, az országgyűlésen minoritásban fog maradni. Hogy e jóslata nem teljesült, azt már ma mindnyájan tudjuk. Nem érdemel azért más választást, mint a minit akkor a neves barától kapott: „*”) Voltak idők — így szól Eötvös — midőn egyes elvek mellett csak néhányad magammal kitűdöttem, s nem tapasztaltam karát sem magamra, sem a közügyre nézve. Szükséges, hogy a seregnek elő őrsi is legyenek, s hogy azon téren, „melyen később városok épülnek, a civilisatiónak helyét egyes munkások készíték elő, — igaz, hogy mikor a derék sereg megérkezik s az állásokat diadali örömmel elfoglalja, az előőrsök többnyire már tovább mentek, s így a csak akkor osztatni szokott jutalmakban nem részesülnek. De a nagy sereg diadalmai között néhányan még is megemlékeznek az előőrsökről is, s a virágozó telep nem feledkezik meg egészen azon munkásokról sem, kik helyét előkészítették, s vannak természetek, kik e magányos munkában meglegedést, s azon öröndatban, hogy magokra nézve talán bála d a t l a n, d e s z t i k s e g e s munkát teljesítenek, elég jutalmat találnak.”

Egy csanádi pap.

A baloldalak a honvédelmi törvényjavaslat tárgyában folytatott viták körül elfoglalt pártállásáról a „Pester Lloyd” így nyilatkozik:

„A mit a védőtörvényjavaslatra nézve a deákpárt fölállított, az éppen nem ellenkezője, hanem inkább eleje, kezdete ugyan annak, amit a bal is óhaj. Eddig sok, majd nem minden esetben negatív jellegű voltak a bal törekvései és most a védőtörvény kérdésében kitűnőleg pozitív ezen pártnak álláspontja. Egy erős védszerveződésnek szükségességéről ép úgy meg van győződve a bal, mint a deákpárt és úgy, mint maga a ministerium. A védszervezésben a dualistikus elemeket is kekvánja venni mind a két párt, azon különbséggel, hogy ezt a bal nagyobb mérvben akarná kifejlesztetni, mint a hogy azt a jobb jelenleg kivethetőnek és tanácsosnak tartja.

Számos politikai kérdésekre nézve nem egyeb a balnak multja, mint a tulót vagy haladó intézmények utóhangja. és folytatása csupán oly tagadolagos politikáknak, mely minden erejét a tehetetlenségéből — vis inertia — merítette és egyet mást itt ott megemelt kizáró rendelkezései folytán igen termetes volt, meg fogja szüntetni. A pártok pedig, melyek hírlapi organumaiban oly élesen állottak szemben, arra kórik, nyújtsanak egymásnak baráti jóbót, keressék mindentől és mindenben az Isten dicsőségét és az egyház javát.

A székességhérvári egyházmegye kath. közönségének autonómiai értekezlete által kiküldött állandó bizottmány közgyűlése 1868. július 7-én, mely alatt Kolozsváry Miklós bizottmányi tag előadván, hogy miután az értekezlet s bizottmányi gyűlésekre nézve a saját terén közlönyre s irodalmi képviseltetésre van szükség, a „Független Lapok” által eddig elvállalt elvek pedig az értekezlet s illetőleg bizottmányi közönség nézeteivel a kath. egyházi autonómia nemcsak megindítási égető szükségességét hanem a szervezésben köveendő irányt és szellemet illetőleg is meg egyeznek, a gyűlések rendez közlönyeit a „Független Lapok” ajánlja a t. közgyűlésnek határozatott:

A közönség teljesen és egyértelműleg osztván indítványozó urnak nézeteit, a „Független Lapok” úgy az eddig tartott, mint ezután tartandó gyűlések hivatalos közlönyét elfogadta.

Miről az illető szerkesztőség jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

Kiadta: a bizottmány jegyzői hivatala.

A magyar kath. autonómia törekvéseiről a müncheni „Hist. Politische Blätter” jul. 16 iki füzetében következőképen nyilatkozik:

„Ellentétben a nem igen örvendetes jelenségekkel (a bécsi munkás egyletekkel) más associatiónak akarok öneket beszélni, mely szintén nagyon ifjú datumu és nagy reformokra törekszik, de mindene-rere jöteknöyebben és áldásosabban fog hatni, mint a zavaros munkás egyletek Ausztriában. A kath. lajok reformtörekvései Magyarországon vélem, hogy az egyház anyagi érdekeit az állam befolyása alá emancipálják. Hogy a félreértéseknek, kivált Németországban, hol a magyar viszonyokat kevésbé ismerik, elejét vegyem, előre kell bocsátanom, hogy a magyar kath. egyház viszonya a szentszékekhez ezáltal épen nem fog változni. A soproni, nagyvárad stb. gyűléseketben kimondott ezél csak abban áll, hogy az egyház törvény jogait, szabadságát és függetlenségét egyrésztől és az apostoli király praerogatióit másrésztől védelmezzék.” Hogy reformtörekvések szükségét és időserintéséget ért hessük, az utolsó husz év történetét kell szemlélgyre vennünk. A kath. egyház Magyarországon 1848 ig államegyház volt és mint ilyenek az állam teljes védelmet nyújtott.

A 1848 iki huszadik törvénykönyv által, mely a felekezeti egyenjogú proklamálta, ezen előnyös állás elvonatott és hogy az egyház magát kivülre megszilárdítsa, a magyar püspöki kar már akkor oda törekedett, hogy a világiak a külső egyházi ügyek kezelésébe bevonassanak és a korona eddigi védelmet, gyermekeinek oadaó buzgalmaiban keresse és ismét megtalálja. De a forradalom vihara kitört, mielőtt a kivitelhez hozzáfoghattak volna, és a magyar királyság új állami szervezete . . . az állam viszonyát a kath. egyházhoz épen meg változtatta. Miután az állam felekezetiellenek nyilatkozta tta ki magát, azt kellene hinnünk, hogy minden felekezet iránt a benemavatozás principiumát fogadta el vezérelvül. De ez csak a lutheranus, kalvinista és görögkelti felekezetek irányában történt; míg e confessiók egyházi és iskolai ügyeket önállóan rendezhetik, a kath. egyház még mindig gyámság alatt van. Azét kath. főríak egyesültek, hogy a kath. egyház autonómiaját terökös is kivívják, az önelhatarozást jogot, ugyanazon függetlenségét az állandót és iskolai és egyházi ügyekben, melyet a protestánsok 1791 óta élveznek, és végre az egyházi és iskolai vagyonnak, melyet az állam eddig önhatalmilag kezel, kiadatását követelik.

Az után a primás előlülése alatt közölök szabad választás útján egy organum alkotották, mely az egyház külső ügyeinek vezetését gondoskodók, míg a belső egyházi ügyek maguktól érthetőleg inut kizárják. Ez ígyben már foly az egyezkedés a korona és szentszékek, mely mindkettőjük érdekében legkedvezőbb eredményeket remélteti. A lajtáimenni (t. i. oestrák) egyház autonómiajára csak tövös befolyással lehet, ha a rokon problema Magyarországon mennél előbb megoldatik, mert akkor alapos reményünk lehet, hogy a magyar kath. mintára nálunk is hasonló viszony alkottatás.” Egész lelkünk örül az autonómiai kérdés közeleg megoldatásának.

A mlgu püspöki kar bölesen belátta, hogy a megoldás utja nem lehet más, csak az, melyre 1848 püspöki léptek; ezt fejlesztve, a változott idők szemléléséhez idomítva, majd tökéletesítve kell a magyar kath. egyház emelésére alkalmazni. Neu vagyunk ugyan idealisták, hogy ez autonómiafól minden baj orvoslátát várjuk, mert a tudományos hitelenség haza mindvégig fog tartani, de a kath. ügyek iránti érdeklődés fog számtalan lelket bérni és a világi híveknek a clerus iránti bizalmatlanságát, bagyományos elleneségét érzületét, s melyet a közvélemény már századok előtt e szavakkal: Dixit laicus clero, nunquam tibi amicus ero, fejezett ki, s mi a papságnak még a külső anyagiakban is teljesen kizáró rendelkezései folytán igen termetes volt, meg fogja szüntetni. A pártok pedig, melyek hírlapi organumaiban oly élesen állottak szemben, arra kórik, nyújtsanak egymásnak baráti jóbót, keressék mindentől és mindenben az Isten dicsőségét és az egyház javát.

A székességhérvári egyházmegye kath. közönségének autonómiai értekezlete által kiküldött állandó bizottmány közgyűlése 1868. július 7-én, mely alatt Kolozsváry Miklós bizottmányi tag előadván, hogy miután az értekezlet s bizottmányi gyűlésekre nézve a saját terén közlönyre s irodalmi képviseltetésre van szükség, a „Független Lapok” által eddig elvállalt elvek pedig az értekezlet s illetőleg bizottmányi közönség nézeteivel a kath. egyházi autonómia nemcsak megindítási égető szükségességét hanem a szervezésben köveendő irányt és szellemet illetőleg is meg egyeznek, a gyűlések rendez közlönyeit a „Független Lapok” ajánlja a t. közgyűlésnek határozatott:

A közönség teljesen és egyértelműleg osztván indítványozó urnak nézeteit, a „Független Lapok” úgy az eddig tartott, mint ezután tartandó gyűlések hivatalos közlönyét elfogadta.

Miről az illető szerkesztőség jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő.

Kiadta: a bizottmány jegyzői hivatala.

A „H a z a n k” 166. száma „Belügy” rovata alatt ezeket írja: „A pénzügyministeriumtól, mint tudomásunkra jutott, Weninger Vincze aláírásával egy rendelet bocsátott ki a pénzügyi hivatalokhoz, melyben ezeket meghagyatik, hogy a katolikus

alapságnak kiadatott dézsmaváltásig kamatát ezután nem 7 pr. hanem 20 pr. adó levonásával fizessék ki. Nevezetes a dologban az, hogy ezen adófelelmeslet az országgyűlés meg nem szavazta, s a mi még különösebb, hogy emellett rendelt mellé egy német nyelv nyomatot formuláre volt csatolva Auersperg és Breszl aláírásával s a fölvilágosítás.

Vannak oestrák államkötvények a magyar honi polgárok birtokában; és vannak magyar földterhelmentési kötvények lajtántuli polgárok birtokában. Az oestrák államkötvények kamatait Bécsben fizetik; a magyar földterhelmentési kötvények kamatait Budán. A magyar kormány az oestrák kormányval erre nézve viszonylagos szerződést kötött; s hogy a magyar oestrák kötvények birtokosának kamatait ne kelljen Bécsbe, a lajtántuli magyar földterhelmentési kötvény birtokosának Budára fáradni: — különösen elhatározták, hogy Budán az oestrák államkötvények kamatait ép úgy kifizetik, mint a magyar földterhelmentési kötvények kamatait B e c s e b e n.

Es mivel emellett esetben, a fizetést a magyar kormány a bécsi kormány nevében hajtotta be, nem 7% hanem 20% lí jövedelmi adót kellett levonnia, mert a lajtántuli kötelezvényekből az illető törvényhozás a annyit rendelt. S mivel e bizonyos mérték a bécsi kormány megkezesése folytán hagyatott meg, az illető pénztárnak meg kellett küldeni a nyomatot a német formuláret a rajta levő nevekkel együtt, mert az illető pénztár főnökadás nélkül csak így járhatott el e teendőjében.

A pénzügyministerium rendeletében pedig egy szö sem volt a katolikus alapság dézsmaváltásának kamatairól és annak 20%-li megadóztatásáról.

A magyar földterhelmentesítési és tizedváltási szerződés kamataiból járó 7%-li jövedelmi adó értelmetlenül hagyatott, sőt a kérdéses rendeletben nyíltan kimondott, hogy az ezután is folytonosan 7% lival vetessék ki.

(Jelen helyreigazítást a m. kir. pénzügyministerium felszólítására mint kormány közleményt közöljük. Szerk.)

BELFÖLD.

Hazai ügyek.

— A miniszterek nyugdíjaira vonatkozó szentesített törvény megjelent a hivatalos újságban. E szerint a minisztereket kilépésük esetén, bármik ebből is történt legyen, az 4000 forint nyugdíj illeti, kivéve azon eseteket, ha egyelőre tett államszolgálatok után több nyugdíj nem járná részükre az eddigi szabályok értelmében. A miniszterek özevegi özevegyük tartamára 1000 forintot huznak évente.

— Győrvarosia jul. 28 ki közgyűlésében a jogakademia építésre tárgyában elhatározta, hogy miután ez épület nem 32,000, de 41,000 fba kerülend, mely többletet a város fedezni nem képes, a közoktatási ministeriumtól az orsz. tanulmányi alaplól 8000 fót kérelmez.

— Pest városna nagyban foglalkozik a főváros szépítésével, s abban a kedvező helyzetben van, hogy terveit részint a rendelkezés alatt levő pénzül, részint egyik belga bankházz által ajánlott kölcsönnel, (melyet használni fog) létesítheti is. A városi telkek vértelen magas áronak kelnek el, úgy, hogy az ebből folyó építkezési alapra több mint egy millió fót épít be. Ezért sürgetik tehát a duanapart tovább építését, de a kiküldött bizottság azt javasolta, hogy erre nézve csak akkor lehet határozni, ha a Reiter-féle esatorna ügye eldőlt. Most tehát kéri fogják a kormányt, küldjön ki egy bizottságot, mely a Reiter esatorna irányát pontosan kijelölje. Szóba jött közelebb a redoute belső részének felépítése is; és sürgetik a vízvezeték munkálatait. Ezek eszközölésére a város 1,500,000 forintnyi kölcsönt készült felvenni.

— A horvát kiegyezkedési küldöttség három tagja: Jankovics gróf, Berlic tr. és Zivkovics a regnicularis küldöttség horvát kisebbségének tiltakozása, mint az „Agr. Ztg” közli, így hangzik: „Miután a két regnicularis küldöttség által szavazattöbbséggel hozott és a jul. 24 ki közös ülésben közzétett kiegyezkedési javaslat egészen és különösen 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 40, 41, 44, 45, 50, 51, 52, 53, és 54 §§ határozványai a horvát regnicularis küldöttség alulírt kisebbségé nézeteivel, melyek az e végből ki küldött albizottság illető javaslatában kifejeztet találtak, ellenkezők, mi alulírt kisebbségben maradt tagjai a horvát regnicularis küldöttségek nyilatkozatainak s nyilatkozataink közzéteszük, hogy az ily módon létrejött kiegyezkedési javaslattal nem egyezünk meg, fenntartván magunknak a jogot, ellenléteményünket „módsítványok” alakjában közbe síteni a horvát regnic. küldöttség elnökének, vagy pedig annak idején az országgyűlés elé terjesztetni. Pest, 1868. jul. 24 Jankovics Gy. gr. Berlic tr. Zivkovics.

— A Deák-párt értekezletét most a budget kérdése foglalkoztatja. Miután az év fele letelt, s a budget vita kétségkívül hosszú időt venne igénybe, úgy, hogy practicus vélemény, hogy a ház a budget vitával ne foglalkozzék. E nézet, mondjuk, általános, de valósitására nézve eltérnek a vélemények. A kormány azt akarja, hogy a ház fogadjon el bloc a budgetet a pénzügyi bizottmány módsítványával, de ezzel szemközti van egy különvélemény, mely szerint a ház a kormánynak indemnitást adna az év végeig anélkül azonban, hogy az előterjesztett budgetet sanctionálja. A tegnapi értekezletben még nem jött létre megállapodás.

— A balzsalvívali gymnasium tanrendje, tankönyvei és tanítása a „K. K.” szerint a közoktatási ministerium által szoros vizsgálá-

lat alá fognak vétetni, az alsó-felhermegyei f. h. 3-án tartott közgyűlés felhívása és kerelme folytán és értelmében. A kormány, reméljük, hogy felügyeleti jogával élve, övakodni fog az öhiti egyház jogát saját tanintézetében, vagy a tanszabadság elvét megsérteni. Ne quid nimis.

— Marosszéken meg a mult év végén alakult egy 24 tagu iskolai bizottmány, mely feladatánál tűzte ki a most fennálló felekezeti iskolák segélyezését s felekezet nélküli iskolák felállítását oly községekben, melyek hitefekezetei közül egy sem képes iskolát állítani. A derék bizottmány, a különböző felekezetek papjaiból, tanárokból, földbirtokosokból, széki tisztviselőköl áll.

— Erdélyi ipariskolái érdekében a tanügyi ministerium azon kérdést intézte a fő-kormányzókhoz, hány fő-és aliparternoda volna Erdélyben állítandó és mely városokban? A fő-kormányzók szakértő férfiak meg hallgatása mellett értekezletet tartott a ministerium leirta ügyében, s Kolozsvárt, Brassóban, Károlyfehérvárt, f. M. Várárt, hehlyt, Kezdi Vársárbelyt, Fogarason, Déván, Medgyesen, Abrudbányán, Dévényen, Szászódon aliparternoda felállítását véleményezte.

— Székességhérvárból írják a „Sz.”-nak jul. 29 én: Városunk egy nemescsélű intézetet fog gazdagabb lenni. Jelecsnik egy árvalaház felállításán fáradoznak. Egyike az azon emberi intézeteknek, melynek egyetlen megéből s városból sem volna szabad hiányozni. Az árvalaház eszméje a minien júra s nemesre fogókony és késsz gr. Zichy Jenő agyából nőtt ki, a ki 600 forint alapítványt tett e célra s buzo polgármesterünk többsékel egyessülve fáradozik az eszme megtestesítésén. Gr. Zichy Jenő meghívottat, miszerint kérje fel József főherczeg ő Fenséget, hogy ez intézet fővédőktségét ellvállni, méltóztassék. Mint halljuk a derék gróf eljár ezen megbízatásában, meg pedig sikerrel, mert ő Fensége méltóztott a fővédőktségét ellvállalni és most biztos reményvel nézhetünk az eszme megvalósulására, miután egy magas s a melletti oly hazafias szellemű férfi állott annak élére. Gr. Zichy Jenő egy gőzmalomártsulat létrehozásán is fáradozik, mi minden esetre célszerű s jövedelmező is lenne gazdag gabonatermő megyénkben.

Eltemették Detrich Zsigmond országos képviselőnköt. Nagyszámú közönség gyűlt össze végtiszteltetére. Kívánjuk békét a kiszervezett poraira. — Allig emelkedett fel az elhunyt képviselő sírhalmára, már is itt s ott követelészásti mozgalmak mutatkoznak, s igen nagy örömtükre szolgák, hogy a közvélemény gr. Zichy Jenő körül csoportosul. — Ki is lenne méltóbb képviselője Fejérvárnak, mint ő?

— Bihar megye annak idején felírt a bélyegvizsgálatok ügyében. Erre azt választotta a pénzügyminiszter, hogy a pénzügyi hatóságok fel vannak jogosítva közhatalosok és hivatalnokai időkint bélyegvizsgálatokat tartani, ezen szabályokat pedig az országgyűlés ideiglenesen érvényben hagyatni rendelte. S mert ez a közjövödelmek biztosítását előzoza, tehát a megye jó fel fogott érdekével sem ellenezik. A vizsgálat mindig egy tisztviselő jelenlétében eszközölvetven, a megye közrejáratásának is tér nyitottat. A megye közönsége jul. 15 ki ülésében oda nyilatkozott, hogy kénytelen magát sorsának megadni, s azon nem épen edés tudatban, hogy ennél a már alkotott pénzügyi törvények keserőbb lapdacokat is készítettek a törvényhatóságok számára, szemben a pénzügyi közegekkel, kiadta a szóban levő leiratot a törvényszéknek és (H—K.).

— A horvát országos küldöttség három tagja: Jankovics gróf, Berlic tr. és Zivkovics a regnicularis küldöttség horvát kisebbségének tiltakozása, mint az „Agr. Ztg” közli, így hangzik: „Miután a két regnicularis küldöttség által szavazattöbbséggel hozott és a jul. 24 ki közös ülésben közzétett kiegyezkedési javaslat egészen és különösen 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 40, 41, 44, 45, 50, 51, 52, 53, és 54 §§ határozványai a horvát regnicularis küldöttség alulírt kisebbségé nézeteivel, melyek az e végből ki küldött albizottság illető javaslatában kifejeztet találtak, ellenkezők, mi alulírt kisebbségben maradt tagjai a horvát regnicularis küldöttségek nyilatkozatainak s nyilatkozataink közzéteszük, hogy az ily módon létrejött kiegyezkedési javaslattal nem egyezünk meg, fenntartván magunknak a jogot, ellenléteményünket „módsítványok” alakjában közbe síteni a horvát regnic. küldöttség elnökének, vagy pedig annak idején az országgyűlés elé terjesztetni. Pest, 1868. jul. 25 Jankovics Gy. gr. Berlic tr. Zivkovics.

— Zágrábról jelentik, hogy Philippovics altábornagy Dalmátia polgári és katonai helytartója és a sláv párt támasza visszalép s helyét Játobs altábornagnak engedti át.

KÜLFÖLD.

Rómából írják a „Libertének” július 22 éről: A jelen héli kezdete óta aggodalmas napokat él az öök város. Nagy nap lefolyása alatt két ízben állították hadi lábra a katonaságot a laktanyákban és két éjjel kitérőttek meg az őrjáratokat és őrszemeket. Sit, ha értesüléseim pontosak, a rendőrség parancsot kapott volna, hogy este csak fűbéd magukkal járjanak a városban. Ezen intézkedések látszólagos igazolásá a mazminista készületekről állandólag keringő hírekben keresendő, minthogy a Vaticanban meg van a nagy győzödvé e hírek valóitására felől. Számost Garibaldi táisztek kék igen ismeretesek egész Olaszországban, járnak Florenceből Nápolyba, betérve Rómába, hogy értekezzenek barátaikkal, utasításokat s néha pénzt is adjanak nekik, s oserében pontos értesítések vegyennek. Készműri tegnapelőt szüneten találkoztam hat ilyen tisztelt ep azon pilanlatban, midőn Nápolyba voltak indulandók; Rómában 24-órát töltötték s hogy idejő-

retelt két j állhatom.

Görögön ma végre a öök elnök. P öök választólly tartalom hely, melyb íránti öhajait lett volna napló megmeledek, mi ak nemni s alkéssége, ho a mire mutatisse van vo rancsnokkák.

Julius e ört és az Az ögy marb szünetet ad nekik. A kl törvényesök

Portu öil értesült Prim táborn volna Londó angolban ne az angol főv legi kormány kik Primel öileg érteke eregi árteke mutatja, ho aggodalmal, tesse alkalm denek. A sp öljia, hogy A öökneknek esetében me egyébiránt, hen nem ak nem is mo méltósáokról nyertek.

Ango komoly vis 26-iki lissa kormányzójt got Afrika) mában a P veres esapa lobogót leté a portugál ö kormány k ö partokra. A Az öz mok congre utolsó müve azon védele rikai polgár vény minden törényszék amerikai po nak meg, se vény, hogy polgár jogos kormányfól kolyban a s A harmadik kedik, kihag ok, mely mi zatesen pedi patesen tétet

Belgrá a szultán be séggel. Ezer kozik, mely kösüdsé kö ségi jog m alpa tizt dynast felolvasása tartott a P onak válassz azok idejéb adott, baso fejedelem íránti loyal a nemzet j kenyen fog a Porta kö tánnak hála

Az ost az egész ors 21. jul. 28 ki a 14. elüt meg kíséret Belgrádtól a volt köztük, bölesük n djkjünk n zernak, kin a zernak szab tükkel van v agyon lövet testi kínait. ifju volt mag legbasznosa utjáról le a sinak partj állított ezölv a s az agy ezölpökhöz azonnal hal tópról honli

Török 22 ről: A le kétéldökni e gár forradal vált pénz és támogtva. kormány, ug az orosz k van. Eleint önyöi esapa pentek szom sával a Dun az előtti éjj jen a Dunán Smula vidék röl puskapöt foglaltak le, mára volt e hogy a bolg költével a

LAPSZEMLE.

Sokszor lehetett észrevennünk és tapasztalunk, mily éles megrovásokkal, keserű guynnyal lépett föl a középsbal nem csak az országgyűlésen, de a journalistika terén is a szélsőbal ellen. Éppen most jelent meg

*) Sess. XXIV de Reform. C. 18.
*) Lásd „Politikai hetilap” 1865-dik évi sept. 15 ki sz.

ei f. elme jtk, fog ben, Ne

Görögország Athénből írják: A ka...

Portugál. Az augsburgi lap egyik...

Angolország és Portugál között...

Az észak amerikai Egyesült Államok...

Belgrádban jul. 31-én hirdettetett ki...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Törökország. Bukarestből írják jul. 22-ről...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

Franciaország. A törvényhozó testület...

VEGYES.

A Századok. A magyar történelmi...

A Batárvidékek. mely pedig magyar...

Negjelent a pesti kir. kath. állami...

A Jászvári Premontrei kanonok...

Túr István tnök ur Pallanzból...

Megjelent a pozsonyi r. kath. főgymn...

A Századok. A magyar történelmi...

A Batárvidékek. mely pedig magyar...

Negjelent a pesti kir. kath. állami...

A Jászvári Premontrei kanonok...

Túr István tnök ur Pallanzból...

Megjelent a pozsonyi r. kath. főgymn...

A Századok. A magyar történelmi...

A Batárvidékek. mely pedig magyar...

Negjelent a pesti kir. kath. állami...

A Jászvári Premontrei kanonok...

Túr István tnök ur Pallanzból...

Megjelent a pozsonyi r. kath. főgymn...

A Századok. A magyar történelmi...

A Batárvidékek. mely pedig magyar...

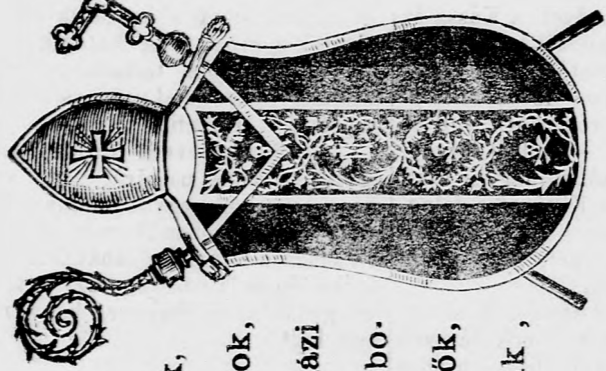
Negjelent a pesti kir. kath. állami...

A Jászvári Premontrei kanonok...

Túr István tnök ur Pallanzból...

Megjelent a pozsonyi r. kath. főgymn...

Misemondó ruhák

pluviálék, dal-
matikák, albak,
rochettek, velumok,
vankusok, egyházi
iskolai és czéh lobo-
gok, oltár terítők,
infulák, kesztyúk,
harisnyak és czi-
pők monstra:zok
helyhe, ciboriu-
mok, gyertyatar-
tok, keresztek, paci-
ficálék, füstölőkp
lámpák,

EGYHÁZI SZEREK

legjutányosabb áron

OBERBAUER ALAJOS

szárraktárában váczí-utca 15. sz. Pesten.

Árjegyzékek és minden utasítás kívánatra beküldtetik.

ajánlja magát mindennemű
siremlékek, szobrok és egyházi oltárok
elkészítésére.
Továbbá elvállal bárminemű
építkezési munkákat
a legolcsóbb áron.
Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Első cs. kir. szab.

dunagőzhaj. társ.

SZEMÉLYSZÁLLÍTÓ-GŐZÖSÖK

menetrende

1868. évi április további rendelkezésig.

A D U N Á N :

L e f e l é :

Linozról Bécsbe: naponként 8 órákor r.
Bécsből Pozsonyba: naponként 3 órákor délután.
Bécsből Pestre: naponként 6 1/2 órákor reggel.
Győről Pestre: naponként 1 óra felé délután a bécsi ha-
jóra.
Esztergomból Pestre: naponként 5 órákor reggel a helygő-
zessel és 4 óra délután felé a bécsi hajóval.
Nagy-Ménfőcsanakról Sz. Endrére és Pestre: napon-
ként 2 órákor délután.
Váczi-Útca: naponként az esztergomi hajóval 7 óra után reg-
gel és d. n. 1 órákor a helyhajóval, ug. 6 óra felé d. n. a bécsi
hajóval.
Pestől Sorokszár, Ráczkeve és Dömszóra naponk. 3 órákor
délután.
Pestől Bajára: naponként 6 órákor reggel és 3 órákor délután.
Pestől Mohácsra: és Eszékre naponként 6 órákor reg-
gel.
Pestől Zimonyba: vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán,
pénteken és szombatn 9 órákor reggel, (vasárnap, hétfőn,
kedden és szombatn délután 1 óra felé délután, Viktorov-
szkián délután állomás nélkül).
Pestől Orsova, Oláhországba: (hajóváltással Orsova-
nál) szerdán 6 órákor reggel, (éjelti állomás nélkül).
Zimonyból Orsova és Oláhországba: (hajóváltással Or-
sovánál) csütörtökön délután.
Bajáról Orsova és Oláhországba: (hajóváltással Or-
sovánál) csütörtök délután a pesti vasútvonalat megkerülve ut-
asoktól Orsova és Oláhországba: hétfőn és pénteken délután.
Orsováról Oláhországba: hétfőn és pénteken délután.

A mohács-pócsi vasútvonalat a gőzösek menetrendjevel Mohácsra és vissza kővévelten összeköt-
tésben állanak.

Gyorshajózási összeköttetés

Bécs, Pest, Bazias, Giurgevo, Braila, Galacz és Konstantinápoly között

I. Galaczról Bécsbe: naponként 6 1/2 órákor reggel.
Pestől Bécsbe: naponként 6 órákor reggel.
Baziasról Galaczba: naponként 9 órákor reggel.
Erkekés: Galaczba csütörtökön reggel.
Konstantinápolyba hétfőn délután.
II. Baziasról szombatn 9 órákor reggel.
Erkekés: Galaczba hétfőn reggel.
Konstantinápolyba hétfőn délután.
Mogjegyzés. Az összeköttetés Odessával főbbé csak a vasárnap Bécsből, hétfőn Pestől induló gyors-
hajó mellésatása mellett Galaczon át történik.

A T i s z á n .

Szegedről Zimonyba: szerdán, és szombatn reggel.
Zimonyból Szegedre: vasárnap és csütörtökön délután.
A S z á v á n :
Zimonyból Szászrege csütörtök délután a pesti személy-
szállítógőzöt megkerülve után.

A szerb-part hosszában :

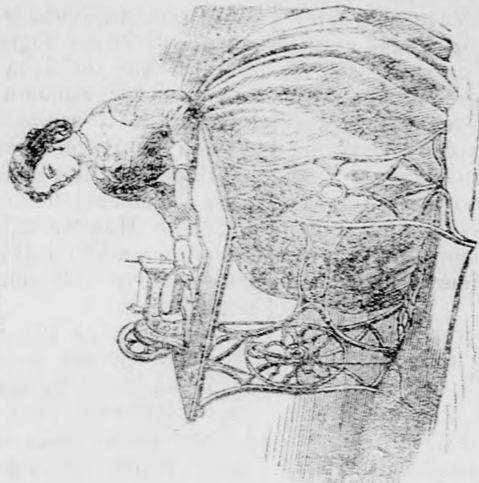
Orsováról Gradischters, Bazias érintésével, a Zimonyból
Bécsbe: naponként 6 órákor reggel.
Gradischtersről Bécsbe: naponként 6 órákor reggel.
Bazias érintésével, kedden,
pénteken és vasárnap reggel.
Belgrádról Orsova, Bazias érintésével, a Zimonyból jövő
első helygőzös megkerülve után, szerdán reggel.
Ereszáról Szabács és Belgrádra: vasárnap.
Belgrádról Ereszára, az első zimonyi helygőzös megkerülve
után szombatn.

A személyszállító gőzösek megérkezése Pestre :

Bécsből: naponként este.
Esztergomból: naponként reggel.
Nagy-Ménfőcsanakról: naponként reggel.
Domszáról: naponként délután.
Bajáról: naponként délután.
Pesten, 1868. évi márczius 26-án

Az első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság
forgalmi igazgatósága Magyarországon.

A new-yorki
Singer manufacturing Company

Van szeresem a tiszteit közön-
ségek ajánlani, midőn az úgyre-
vezett eszladi varrógépeket aján-
lom figyelembe, melyek minden
lehető, segédre szel ellátják,
bogy egyszerű s könnyen kezel-
hető szerkezeteik nagy sokoldalú-
ságuk s tartósságuk által minden
más varrógépnél előnyösebbek.
Különösen a legújabb, kézi
használatra felhívom a figyelmet,
szabzonak divatmunkáknál, vá-
lami ingelőkre ernyő - s foveg-
szírószóknak.
Szabók-, cipészek, nyerve-
sek, kalapok stb. használatára
ajánlom a nagyobb
manufaktúra-varrógépeket
melyek a különféle eszlak szerint
különbözöleg elváltak el van-
nak ellátva s egyszerű szerkeze-
tükkel s nagy tartósságuk által fogva
tunnek ki.

Minden gép tökéletes jóállás mellett adtuk el.

Tanítás ingyen.

Füzérés s a legújabb divat szerinti helygőzöszökre megrendelések el-
fogadotnak.

Roth L. F.

Főlegnyok Magyarorszag s melék tartományaira nézve.
Pesten, Váci utca 18. (Nemzeti szálloda).

Aigner és Rautmann

könyvkereskedése

PESTEN,

VÁCZI UTCZA 18. szám.

„NEMZETI SZÁLLODA.”

A főtisztelendő magyar katolikus papságot ezennel van szeren-
esénk, július elsején megnyit könyvkereskedésünkre figyelemzetni, s
ezen intézkünket kegyes pártfogásába különösen ajánlani.

Könyvkereskedésünk folyvást gazdag tára leund: a jelsb régi
nygymint és újabb és legújabb honi s külföldi

egyeletes ker. kath. egyházirodalomnak;

nevezetesen: a Hittudományi munkák és Egyházi beszédek
teljes gyűjteménye, nálunk folytonosan megjelölhető, valamint a K. im-
könyvek, (breviariatok) missalék, rituálék, oltári tá-
lák, szent-kepek, katolikus szellemű népkönyvek, ifju-
sági iratok és neveléstani munkák legbővebb választékát
készletben tartandjuk mindenkor, és az utjabban megjelenő művekből
szivesen küldünk kegyes megtekintésűl és választásul az
ország minden vidékeire.

Szives megbízásoknak és megrendeléseknek a legnagyobb pon-
tossággal felelünk meg. Intézetek, egyetek, söt egyesek részéről is
történő tömeges megrendeléseknél, különös előnyökkel ked-
veskedünk.

Közelebb kiadandó Egyházirodalmi könyvészetünk-
kel kívánatra, ingyen szolgálunk.
Különböen bármily czimú, bárhol és bárki által hirtellett köny-
vek stb. u g y a n a z o n á r o n kereskedésünkben is kaphatók.

Néhány

A FÜ

Es c
lam jogk
uj elméle
hozása fo
egyházas
lépésben
közélgő
visszariar
ményében
lapjává
vallás é

Mert,
vélől fo
egyház a
vetelheti
mára az
jogokat
körében

„Ige
ir Beust
hatlanna
tum álta
törvénye
elvolti
s hallg
azt még
beküldéke
reményle

E fe
lemre, ug
mutat,
osztórák

ve; hanc
szabadsá
lam szá
badság
tani az

Min
és korm
és korm
és korm
és korm

Az
sajtó n
Beust
bécsi p
erős vis
kus álla
matumo
bug vi
elbocsá
zeti egy
tás Róm

II.